

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KSO/2015/359

BETREFT: Tegen betaling ter beschikking stellen door de school van digitale werkmiddelen

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 20 maart 2015

1.2. Verzoeker

Adviesbureau [X] namens de firma [Y].

1.3. Betrokken school

/

1.4. CZB

Bij e-mail van 20 maart 2015 wordt de vraag aan het secretariaat bezorgd.

Bij e-mail van 23 maart wordt aan verzoeker de datum en locatie van de zitting meegedeeld.

Bij e-mail van 24 maart laat verzoeker weten wie hem op de zitting zal vertegenwoordigen.

Bij e-mail van 30 maart vraagt verzoeker aan de Commissie om haar advies te willen uitstellen tot na de kennisname van de algemene voorwaarden met de onderwijsverstrekkers die thans worden opgemaakt. Bij e-mail van 9 april worden deze bezorgd.

Bij e-mail van 6 mei 2015 wordt verzoeker datum en locatie van de zitting waarop de vraag in voortzetting wordt behandeld, meegedeeld.

2. INHOUD van de VRAAG

De adviesvraag heeft betrekking op de conformiteit met de regelgeving en de adviespraktijk van de Commissie inzake kosteloze toegang tot het secundair onderwijs, handelsactiviteiten in onderwijsinstellingen, eerlijke concurrentie en reclame/sponsoring.

2.1. Situering van de vraag

De firma [Y] begeleidt al een tiental jaar Belgische en buitenlandse onderwijsinstellingen bij de uitrol en de opvolging van laptopprojecten, softwareprojecten en service-gerelateerde aangelegenheden.

Voor het secundair onderwijs wenst de firma het platform 'Academic Software' aan te bieden. Op dat platform kunnen leerlingen van aangesloten scholen een erg brede bibliotheek aan software verkrijgen.

Het platform voor het secundair onderwijs wordt steeds aangeboden en 'verkocht' aan onderwijsverstrekkers sensu lato: een inrichtende macht, een scholengemeenschap, een scholengroep, een koepelorganisatie.

De kostprijs wordt vastgesteld in functie van het aantal aangesloten leerlingen en van de aard van het te leveren pakket. De betaling van het platform wordt per jaar en rechtstreeks aan de onderwijsverstrekker afgerekend.

Voor het standaardpakket wordt uitgegaan van 1 euro per leerling per maand. Met dat pakket beschikken leerlingen in beginsel over alle nuttige software voor de schoolcarrière in het secundair onderwijs.

Voor specifieke technologische software voor bijzondere opleidingen, dus voor welbepaalde doelgroepen, kan een beperkte meerprijs worden aangerekend.

Er worden geen overeenkomsten met individuele leerlingen gesloten. De leerlingen van de deelnemende scholen worden niet verplicht in te tekenen op het platform en het staat de leerlingen dus vrij om de betrokken software elders aan te schaffen.

Via een koppeling met bestaande authenticatiesystemen van de school of via aparte logins kunnen de leerlingen aanmelden en onmiddellijk de nodige software verkrijgen.

In de overeenkomst met de firma wordt een sociale clausule ingelast waarbij voor 3 à 5% van de leerlingen geen abonnementsgeld moet worden betaald. Op schoolniveau moet dan worden verijnd hoe deze afwijking op de bijdrageregeling concreet wordt vertaald.

2.2. Kosteloze toegang tot het secundair onderwijs

Verzoeker haalt de betrokken wetgeving aan, schetst het interpretatiekader en geeft de adviespraktijk van de Commissie inzake kosten voor leermiddelen weer.

Vervolgens toetst verzoeker het project aan de voorop gestelde voorwaarden en richtlijnen en meent dat het project zich lijkt te conformeren aan de beginselvorming inzake kosteloze toegang. Wat betreft de voorwaarde dat:

- enkel voor “individualiseerbare leermiddelen” kosten kunnen aangerekend worden, stelt verzoeker dat het individuele softwarelicenties betreft die specifiek kunnen toegewezen worden aan de onderscheiden leerlingen;
- enkel de reële kost van de leermiddelen kan aangerekend worden, stelt verzoeker dat het project een ‘groepsaankoop’ met prijsreducties betreft;
- meerkosten voor specifieke software niet op alle leerlingen kunnen verhaald worden, stelt verzoeker dat het project een algemeen basispakket software betreft dat in beginsel voor een schoolcarrière in het secundair onderwijs volstaat;
- ouders en leerlingen het recht behouden om leermiddelen op de vrije markt aan te schaffen, stelt verzoeker dat er geen verplichting is om in te tekenen op het platform;
- voor doelgroepen afwijkingen mogelijk zijn, stelt verzoeker dat in de overeenkomsten met de onderwijsverstrekkers nu reeds in een sociale clausule wordt voorzien.

2.3. Eerlijke concurrentie

Verzoeker haalt artikel 7 van de Codex SO aan en citeert rechtsleer.

Hij stelt dat in casu aan het beginsel van de eerlijke concurrentie principieel tegemoet gekomen wordt door de onderworpenheid van de gefinancierde en de gesubsidieerde onderwijsverstrekkers aan de Overheidsopdrachtenwet van 15 juni 2006 die zowel voor werken, levering van roerende goederen sensu lato en diensten geldt. Zelfs als het bedrag van 85.000 euro niet wordt overschreden is op grond van artikel 23, §1 van die wet een gunning bij wijze van onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking nodig.

2.4. Daden van koophandel - Handelspraktijken

Verzoeker citeert artikel 9 van de Codex SO en uit de rubriek over handelsactiviteiten in de omzendbrief SO78 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

Verzoeker stelt dat het project beantwoordt aan de door de Commissie aangenomen voorwaarden en beginselen.

Wat betreft de voorwaarde dat:

- daden van koophandel verboden zijn, stelt verzoeker dat het project een ‘groepsaankoop met prijsreducties betreft’ en niet gericht is op onwettige verrijking in hoofde van de onderwijsverstrekkers;
- handelsactiviteiten toelaatbaar zijn indien zij kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen, stelt verzoeker dat het aanbieden van een platform met nodige en nuttige software voor de schoolloopbaan kadert in de normale dienstverlening van een hedendaagse school;
- de aankoop niet verplicht is, stelt verzoeker dat er geen verplichting is om op het platform in te tekenen;
- er een faire prijs aangerekend wordt, stelt verzoeker dat het aanbieden van pakketten gebruikelijk gepaard gaat met billijke prijsverminderingen. Deze reducties zijn het gevolg van een normale marktwerking. Het is echter niet de bedoeling dat onderwijsverstrekkers marktverstoring optreden en zelf extra reducties toekennen (behoudens aan doelgroepen – cf. supra de sociale clause).

2.5. Sponsoring en reclame

Verzoeker citeert artikel 9, 1° van de Codex SO en uit het advies CZB/V/GZ/2005/117 van de Commissie.

Verzoeker meent dat dat advies van de Commissie kan doorgetrokken worden naar huidig dossier. Hij stelt dat het verwijzen naar het aanbod van de betrokken firma, zonder zulks als exclusief voor te stellen en zonder dat daarbij ‘aanmoedigende teksten’ worden gebezigd, ingepast kan worden in de leer van het aangehaalde advies.

Bij e-mail van 9 april 2015 bezorgt de vraagsteller een overzicht van de relevante algemene voorwaarden die aan elke overeenkomst met mogelijke licentienemers van het voorgestelde platform zullen worden verbonden. Zo is het verboden om een exclusiviteitsclausule op te nemen, mogen leerlingen niet verplicht worden om software via het platform af te nemen, mag geen bijdrage gevraagd worden voor kosten voor duurzame leermiddelen die in de school algemeen beschikbaar zijn, mag geen reclame gevoerd worden die leerlingen ertoe aanzet in te tekenen op het platform en moet de licentienemer de eventueel bedongen korting voor afwijkingen op de bijdrageregeling voorbehouden.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 27 maart 2015 (om 14 uur) en in voortzetting op de zitting van 19 mei 2015 (12.30 uur) .

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet- XIII-Mozäiek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter.

Hilde Timmermans, Lieven Cloots, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoeker: de heer [A] van het Adviesbureau [X].
- Als waarnemer: de heer [B], adjunct van de directeur bij de afdeling Horizontaal Beleid van het Departement Onderwijs en Vorming.

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld betreffende bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet.

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

* Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.

Artikel V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, § 1, van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, van artikelen 95bis tot en met 95sexies van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs II en van artikelen 120 tot en met 125 van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;

3° ...

Artikel V.26. De Commissie kan vragen van belanghebbenden behandelen over de aangelegenheden bedoeld in artikel V.25, eerste lid.

* Codex Secundair Onderwijs

Artikel 7. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedingsproject en het onderwijsaanbod, maar het mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

Artikel 9. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voorzover deze geen daden van koophandel zijn en voorzover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

Artikel 10. Een schoolbestuur dat sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, toelaat, waakt erover dat :

- 1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van bedoelde mededelingen;
- 2° activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;
- 3° sponsoring en bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;
- 4° sponsoring en bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

Artikel 35.

In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

Artikel 36.

De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

Artikel 37.

Jaarlijks wordt een forfaitair werkingsbudget verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de school, aan het kosteloos verstrekken van leerboeken en schoolbehoefte aan de leerplichtige leerlingen en aan de uitgaven voor de financiering van de investeringen.

Art. 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

Art. 112.

In het school- of centrumreglement moeten, voor zover van toepassing, minimaal de volgende onderdelen worden opgenomen :

...

6° de financiële bijdrageregeling voor de betrokken personen, de mogelijke afwijkingen en de contactpersoon binnen de school, het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor vragen of opmerkingen dienaangaande;

...

12° de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring;

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

4.3. Advies

4.3.1. *Kosteloosheid. Kostenbeperking. Kostenraming en ouderinformatie. Algemeen.*

4.3.1.1. Kosteloosheid

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder goeде gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

4.3.1.2. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde

doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

4.3.1.3. Toepassing.

Het voorgesteld aanbod van software betreft geen software die tot de basisuitrusting van elke school behoort, die de school zelf moet bekostigen en waarin de overheid tussenkomt door een werkingsbudget toe te kennen. De Commissie verwijst in dat verband naar haar eerdere uitspraken in de dossiers CZB/V/KSO/2007/161, CZB/V/KSO/2010/273, CZB/KL/KSO/2011/288 en CZB/V/KSO/2012/307. In het pakket worden geïndividualiseerde werkmiddelen aangeboden waarvan de kostprijs aan de leerlingen kan worden aangerekend (zie: CZB/V/KSO/2012/307).

Het voorgesteld project geeft aan leerlingen van scholen die bij het platform zijn aangesloten de mogelijkheid om via dit platform bijkomende legale software te verkrijgen. Hierbij kan, naargelang de gevolgde studierichting, gekozen worden tussen een basispakket en meer gespecialiseerde pakketten en de prijs en de omvang van de software is in functie van het pakket of de pakketten waarop wordt ingetekend. De leerlingen tekenen in op vrijwillige basis, dus zonder dat ze daartoe door de school verplicht zijn. Wanneer in het pakket onderdelen zouden voorkomen waarover de leerlingen verplicht moeten beschikken, hebben zij de vrijheid om die langs een andere weg aan te schaffen. Het aanbod in de school moet derhalve als een dienstverlening worden beschouwd waarvoor de kostprijs van het product kan worden aangerekend.

Het project verplicht de school ook om rekening te houden met het bepaalde in artikel 35, 2^e lid van de Codex Secundair Onderwijs. Die bepaling legt op dat de bijdrageregeling in de mogelijkheid tot afwijking ervan voorziet. Volgens de algemene voorwaarden engageert de school-licentienemer er zich toe om het bedrag van de korting dat zij bij het sluiten van de overeenkomst bekomt daarvoor voor te behouden.

De Commissie meent dat het voorgestelde project beantwoordt aan de voorwaarden die uit de regelgeving met betrekking tot het aanrekenen van kosten in het secundair onderwijs volgen en waarover de Commissie zich al herhaaldelijk heeft uitgesproken.

4.3.2. Handelsactiviteiten

4.3.2.1. Algemeen

De onderwijsregelgeving stelt dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover deze geen daden van koophandel zijn en verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht.

Een daad van koophandel is, in de betekenis die de decreetgever daaraan heeft gegeven, in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school kan dus geen daad verrichten louter en alleen ter verrijking van haar bestuur of ter verrijking van natuurlijke personen die al dan niet als personeelslid bij het onderwijs zijn betrokken. Een school kan echter wel activiteiten ontwikkelen die een beperkt vermogensvoordeel (een marginaal winstoogmerk) nastreven ter bekostiging van haar werking.

Verder moeten de handelsverrichtingen verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school. Dit betekent dat de verrichtingen moeten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten niet rechtstreeks bijdragen tot de realisatie van de onderwijsopdracht, dan moeten ze een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn. De opbrengst moet aan onderwijs besteed worden en er mag geen aankoopverplichting gelden.

4.3.2.2. Toepassing.

Zoals het project wordt voorgesteld heeft het niet de verrijking van de onderwijsverstrekkers op het oog en heeft het betrekking op de onderwijsopdracht van scholen. Het kan worden beschouwd als een vorm van dienstverlening verwant met het ter beschikking stellen van verplichte leermiddelen. In zover onderdelen van het pakket voorgeschreven leermiddelen zou bevatten staat het aanbod gelijk met het aanbod van handboeken. De leerlingen zijn niet verplicht om op het platform in te tekenen. Het project heeft, door de mogelijkheid om door de gegroepeerde aankopen prijsreducties te bedingen, ook een sociaal oogmerk. Verder is er ook geen verplichte exclusiviteit voor de school die in het project instapt.

De Commissie acht het initiatief zoals het wordt voorgesteld, toelaatbaar.

4.3.3. Mededelingen die de verkoop van producten of diensten bevorderen.

4.3.3.1. Algemeen.

De onderwijsregelgeving regelt het statuut van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Dergelijke mededelingen zijn niet absoluut verboden. De decreetgever heeft er wel strikte beperkingen voor ingesteld.

In het secundair onderwijs geldt dat de leermiddelen vrij moeten blijven van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Met leermiddelen wordt bedoeld dat wat in het noodzakelijke onderwijsprogramma in ruime zin gebruikt wordt bij het leren. Ook activiteiten (zowel verplichte als facultatieve) moeten vrij zijn van die mededelingen maar de regelgeving laat sponsorvermelding toe. De sponsorvermelding moet wel verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstelling van de school en ze mag de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

Met respect voor de aldus omschreven grenzen kan het schoolbestuur verder een eigen beleid voeren op het gebied van reclame en sponsoring. De principes die de school daarbij hanteert, worden overlegd binnen de schoolraad en moeten in het schoolreglement worden verwoord. Verder kan een bedrijf/organisatie zich in een school enkel manifesteren mits uitdrukkelijke toestemming van het schoolbestuur en/of directie.

4.3.3.2. Toepassing.

De algemene voorwaarden bepalen dat het voor de firma waarmee de overeenkomst wordt gesloten en de school verboden is om mededelingen te doen die leerlingen ertoe aansporen in te tekenen op het platform. Op de website van de school kan wel een verwijzing naar de website van het platform worden opgenomen met de vermelding dat de school bij dit platform is aangesloten.

De Commissie acht dergelijke neutrale verwijzing zonder wervende bedoeling, toelaatbaar.

4.3.4. *De Commissie komt tot volgend advies:*

De Commissie meent dat het voorgestelde project beantwoordt aan de principes inzake zorgvuldig bestuur zoals hierboven aangegeven. Dit neemt niet weg dat concrete vragen die uit de toepassing van het project kunnen voortvloeien, aanleiding kunnen zijn tot een nieuwe beoordeling door de Commissie.

De Commissie verwacht dat schoolbesturen die op het project intekenen hierover op een duidelijke, tijdige en transparante manier communiceren. Zo verwacht de Commissie dat scholen duidelijk communiceren over het feit dat de leerlingen vrij zijn om al dan niet in te tekenen op het project en over de technische voorwaarden op het vlak van hard- en software die moeten vervuld zijn wil men van de aangeboden pakketten gebruik kunnen maken.

Brussel, 19 mei 2015

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter